

Rezumat al Cercetării pedagogice

Raport transnațional

GREEN
ENTREPRENEURSHIP
TRAINING

	<p>Universitaet Paderborn (UPB) Marc Beutner E-mail: marc.beutner@uni-paderborn.de URL: http://www.uni-paderborn.de</p>
	<p>Universitatea din Pitești (UPIT) Georgeta Chirleşan E-mail: g.chirlesan@upit.ro URL: www.upit.ro</p>
	<p>Small Firms Enterprise Development Initiative Limited (SFEDI) Leigh Sear E-mail: leigh.sear@sfedi.co.uk URL: www.sfedisolutions.co.uk</p>
	<p>Meath Community Rural And Social Development Partnership Limited (MEATH PARTNERSHIP) Jennifer Land E-mail: Jennifer.land@meathpartnership.ie URL: www.meathpartnership.ie</p>
	<p>European University Cyprus (EUC) Alexandros Apostolides E-mail: A.Apostolides@euc.ac.cy URL: www.euc.ac.cy</p>
	<p>Future In Perspective Limited (FIPL) Philip Land E-mail: philip@fipl.eu URL: http://www.fipl.eu</p>
	<p>Fundacion Universidad Empresa De La Region De Murcia (FUERM) Consuelo Garcia E-mail: consugar@um.es URL: http://www.fuem.es</p>
	<p>Innoventum Oy (INNOV) Janne Leinonen E-mail: janne.leinonen@innoventum.fi URL: http://www.innoventum.fi/</p>

Cuprins

	Pagina
1 Sinteza.....	4
2 Introducere.....	5
3 Partea A: Rezultatele analizei literaturii de specialitate în țările partenere.....	6
4 Partea B: Rezultatele chestionarelor aplicate în țările partenere.....	11
5 Partea C: Rezultatele cercetării specifice realizate de FIPL.....	16
6 Listă cu rezultatele învățării.....	18
7 Concluzii și recomandări.....	19

Editor:

Georgeta Chirleşan

Colaboratori:

Georgeta Chirleşan *UPIT*, Consuelo Garcia *FUERM*, Marc Beutner *UPB*, Leigh Sear *SFEDI*

Sinteză

Acest raport prezintă concluziile obținute în urma cercetării realizate în perioada dintre 1 noiembrie 2016 și 15 decembrie 2016, în șapte țări europene (România, Cipru, Germania, Spania, Irlanda, Marea Britanie și Finlanda), în cadrul proiectului GET-UP (Green Entrepreneurship Training - Underpinning Prosperity, nr. ref. 2016-1-DE02-KA202-003277), finanțat prin Programul Erasmus+ al Comisiei Europene.

Proiectul GET-UP se concentrează pe proiectarea și dezvoltarea unui curriculum personalizat de antreprenoriat verde, capabil să sprijine antreprenorii verzi în formare și proprietarii de mici afaceri pentru a materializa ambițiile lor de afaceri în economia verde. Scopul cercetării noastre a fost de a face o analiză de nevoi, care să ajute echipa proiectului în elaborarea unui curriculum pentru antreprenoriat verde și un program de formare pentru profesioniștii din domeniul VET și antreprenorii verzi. Cercetarea a fost una combinată: o cercetare teoretică realizată prin analiza literaturii de specialitate și o cercetare de teren prin aplicare de chestionare.

Partea A din prezentul raport prezintă rezultatele analizei literaturii de specialitate și se concentrează pe: domeniile de competențe cheie și niveluri cheie care trebuie abordate în curriculumul propus de antreprenoriat verde; resurse existente, care ar putea fi folosite (sau pentru a evita duplicarea lor, re-proiectate); cele mai potrivite formate media pentru conținutul învățării; platforme tehnologice; contextele evaluării; suporturi pedagogice pentru a facilita integrarea tutorilor VET în noul mediu propus pentru învățare mixtă. La final se explică și se estimează importanța antreprenoriatului verde în următorii 5 și 10 ani.

În Partea B se prezintă concluziile cercetării de teren. Aceasta a fost realizată prin intermediul unui chestionar aplicat unui număr de 92 de antreprenori și antreprenori verzi, formatori VET, tutori / mentori, administratori, manageri de marketing, profesioniști în învățare și competențe, și organisme reprezentative de afaceri. Cercetarea de teren a urmat aceeași logică și aceleași obiective ca și cercetarea teoretică, dar din perspectiva grupurilor țintă menționate mai sus.

Partea C prezintă concluziile cercetărilor specifice, efectuate de partenerul Future In Perspective Ltd. (FIPL), cu privire la cele mai bune practici legate de mediile de învățare virtuală și de resursele în format micro de învățare care urmează să fie utilizate în proiectarea curriculumului propus.

Următoarea parte oferă o listă a rezultatelor învățării identificate pe baza cercetării teoretice și a celei de teren, care urmează să fie luate în considerare în cadrul curriculumului GET-UP.

Ultima parte a raportului - Concluzii și recomandări - conține câteva idei generale despre situația actuală din țările participante cu privire la economia și antreprenoriatul verde și oferă o serie de recomandări în context.

Introducere

Nu există nicio îndoială că dezvoltarea economiei verzi poate aduce o contribuție semnificativă la restabilirea economiei europene prin valorificarea de noi oportunități de afaceri și ocuparea forței de muncă pe care afacerile verzi le oferă și multe țări aspiră la o creștere „verde” ca mod de ieșire din criza economică actuală. Piața mondială de bunuri și servicii verzi este vastă și continuă să crească rapid. Un studiu al ONU indică faptul că programele de investiții verzi crează mai multe locuri de muncă per euro / dolar cheltuit decât multe alte programe de stimulare (SEF Alliance, 2009)

Antreprenorii sunt agenți ai schimbării și reînnoirii în economie și, ca atare, sunt actori importanți în tranziția către o economie verde și, în timp ce rolul important al educației în promovarea mai multor atitudini și comportamente antreprenoriale este acum recunoscut la scară largă, există totuși un deficit binecunoscut de cursuri de formare și materiale de antreprenariat, în general, în timp ce programele specifice pentru a sprijini creșterea “antreprenoriatului verde” sunt complet absente din cursurile furnizorilor de educație din aproape toate statele membre, sau, cum este cazul în Regatul Unit, acestea nu sunt complet absente, dar limitate (oferta este limitată, dar nu absentă). Dezvoltarea și promovarea unor noi resurse curriculare pentru a sprijini creșterea economiei verzi este acum esențială, dacă ne dorim să atingem prioritățile UE 2020 pentru o creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii.

Un curriculum pentru antreprenariat verde nu este doar un curriculum de antreprenariat cu unul sau două module adăugate. Antreprenariatul verde gravitează în jurul unui set de principii de bază care-l diferențiază de antreprenariatul de zi cu zi.

Antreprenorii verzi propun modele de afaceri care nu sunt doar profitabile din punct de vedere economic, ci, care de asemenea, creează un impact pozitiv și social asupra mediului. Antreprenorii verzi sunt conștienți de necesitatea de a schimba modul în care societatea a înțeles dezvoltarea și prosperitatea în decursul ultimului secol. Aceștia au ca scop integrarea axei de mediu, economice și sociale în activitatea de bază a companiei și depun eforturi pentru a oferi soluții eco-inovatoare pentru modul în care bunurile și serviciile sunt produse, consumate și oferite. Antreprenorii verzi furnizează un teren propice pentru începerea și susținerea unei economii verzi prin furnizarea de produse și servicii verzi; prin introducerea unor tehnici de producție mai ecologice; prin stimularea cererii de produse și servicii verzi și prin crearea de locuri de muncă verzi.

Proiectul nostru GET-UP se concentrează pe proiectarea și dezvoltarea unui curriculum personalizat pentru antreprenariatul verde, capabil să susțină antreprenorii verzi în formare și proprietarii de mici afaceri pentru a materializa ambițiile lor de afaceri în economia verde. Mai jos sunt prezentate rezultatele din cercetarea pe care am efectuat-o pentru a identifica datele și informațiile necesare în vederea proiectării unui astfel de curriculum al antreprenoriatului verde.

Notă:

În ciuda template-ului pentru formatul rapoartelor naționale, prevăzut în ghidul de cercetare, se poate identifica o relativă lipsă de omogenitate în prezentarea rezultatelor la nivel național (în special în cazul cercetării teoretice), lucru ce a făcut dificilă analiza și comparația transnațională, necesară elaborării acestui raport. Cu toate acestea, datele și informațiile prezintă o imagine de ansamblu relevantă a stadiului actual al acestei problematici în țările partenere și o sinteză substanțială a principalelor aspecte investigate. Pentru informații mai detaliate, cei interesați sunt invitați să citească, de asemenea, rapoartele naționale, disponibile la <http://eduproject.eu/get-up/>.

Partea A

Rezultatele analizei literaturii de specialitate în țările partenere

Domenii cheie de competențe care trebuie abordate în curriculum GET-UP propus pentru antreprenoriat verde

Cele mai multe dintre domeniile cheie de competențe identificate în rapoartele naționale sunt bazate pe politici și strategii europene, fapt care indică o viziune comună a întregului consorțiu al proiectului din punct de vedere a ceea ce trebuie să abordeze curriculum-ul GET-UP propus pentru antreprenoriat verde.

Toți antreprenorii verzi trebuie să fie orientați cu siguranță spre practici verzi și să obțină atât competențe verzi (adică cum să elaboreze un plan de afacere verde, cum să pună în aplicare o idee, cum să transforme proiectul în realitate) cât și abilități de management general (cum a fi, creșterea competitivității, reducerea costurilor, atragerea de investiții). *(România)*

Aspectul mai ecologic (“mai verde”) al formării trebuie să asigure faptul că oferim educație de calitate, cu accent pe: etică antreprenorială, abordarea părților interesate, abordarea performanței triple, contabilitatea performanței triple, beneficiul social al investiției, cum devin oamenii mai conștienți de întreprinderi verzi / etice / sociale. *(Cipru)*

Opt competențe cheie ar putea fi abordate pentru a crea sustenabilitate și anume competență în (1) gândire orientată; (2) muncă interdisciplinară; (3) percepție cosmopolită, înțelegere și cooperare transculturală; (4) planificare și punerea în aplicare; (5) auto-motivare și motivarea altora; (6) reflecții îndepărtate pe modele individuale și culturale; precum și (7) abilități participative și (8) capacitatea de empatie, compasiune și solidaritate. *(Germania)*

Pe lângă domeniile cheie de competență care sunt pertinente pentru a dezvolta la cursanți competențe antreprenoriale esențiale, mai sunt necesare în cadrul curriculum-ului GET-UP module care să fie mai mult axate pe sectorul verde (ex. introducere în antreprenoriatul verde și caracteristici ale antreprenorilor verzi; principii cheie și practici de a “deveni verde”; Beneficii ale antreprenoriatului verde; Generarea de idei pentru antreprenori verzi – găsirea ideii corecte pentru o afacere verde; Dezvoltarea afacerii și creșterea pentru întreprinderi verzi – ce este cultura de afaceri și cum se pot extinde afacerile; Marketing pentru întreprinderi verzi – marketing al produselor și serviciilor verzi; Privire de ansamblu asupra sectoarelor de afaceri verzi). *(Irlanda)*

Pentru a pune în aplicare ideile, planurile și proiectele lor în stadiu incipient, antreprenorii verzi și proprietarii de micro-afaceri ar trebui să acumuleze sau să-și îmbunătățească cunoștințele și competențele pe probleme de mediu, legislație națională și europeană, creștere verde și economia verde, tehnologie verde și inovare, piața de produse și servicii verzi, obiceiurile consumatorilor, schimbarea modelelor de consum și producție. *(Spania)*

Există o bază de dovezi relative limitată vizavi de nevoile de învățare și dezvoltare de abilități ale antreprenorilor verzi și/sau ale întreprinderilor verzi. Cu toate acestea, literatura de specialitate disponibilă evidențiază trei grupări primare de nevoi educaționale și de dezvoltare a abilităților legate de: individ și abilitățile lui de întreprinzător; dezvoltarea afacerilor; înțelegerea economiei verzi. *(Marea Britanie)*

“Sunt încă multe de făcut, în special în privința întreprinderilor mici situate în zonele rurale și implicate în afaceri durabile. Aceste tipuri de întreprinderi duc lipsă de cunoștințe și know-how necesar pentru implementarea produselor verzi durabile și afacerile lor”: marketing; gândirea verde; legi și reglementări aferente; crearea de rețele; proiectarea de produse și servicii verzi; internaționalizarea. *(Finlanda)*

Nivelurile de competențe cheie, care sunt potrivite grupurilor țintă locale

Deși nivelurile de competențe cheie ale grupurilor-țintă în țările partenere variază destul de mult, a fost identificată o tendință comună privind nivelul care trebuie vizat și aceasta se referă la nivelul EQF 4 sau peste:

- În România, cei mai mulți antreprenori au un nivel scăzut de cunoștințe (de bază) în ceea ce privește antreprenoriatul verde (doar câțiva sunt cu adevărat calificați în acest domeniu).
- În ceea ce privește piața cipriotă, concentrarea pe proiecte de antreprenoriat verde pare să aibă nevoie de competențe de bază ale managementului afacerilor, competențe soft și competențe verzi conexe.
- În ceea ce privește situația germană ar trebui să existe un accent pe nivelul începător, potrivit pentru majoritatea potențialilor participanți.
- În Spania, majoritatea celor din publicul țintă sunt informați și au competențe de bază sau avansate legate de antreprenoriatul verde, dar există și persoane care nu știu prea multe despre acesta.
- În Irlanda, având în vedere profilul grupului țintă, ar fi recomandat cel puțin un nivel de calificare 4 EQF intermediar.
- În Finlanda, curriculum-ul ar trebui să vizeze, de asemenea, nivelul EQF 4 sau peste.
- Pentru Regatul Unit, există o lipsă de dovezi disponibile referitoare la nivelurile de competențe cheie pentru instruirea în sectorul antreprenoriatului verde.

Resursele existente ar putea fi utilizate sau regândite pentru utilizare în noul curriculum antreprenorial verde, pentru a evita duplicarea.

Au fost identificate o mulțime de resurse – proiecte, inițiative, programe - dintre care câteva sunt enumerate mai jos (pentru exemple și detalii vă rugăm să citiți rapoartele naționale):

- Promovarea antreprenoriatului în sectorul sustenabil care a încurajat inițierea unor noi afaceri durabile, prin punerea în aplicare a unui program VET. (*România*)
- Tabăra de start-up-uri a Climatului KIC, platforma de lansare Climă, care este susținută de Uniunea Europeană. (*Cipru*)
- Hub-ul antreprenorului
- (<https://eshipnotes.wordpress.com/topics/class-xi/entrepreneurial-competencies>) și Permisul de Competență Antreprenorială (ESP). (*Germania*)
- Antreprenoriat Verde – o inițiativă din 2015 a Programului Erasmus+ al Comisiei Europene vizând să sprijine tinerii să creeze start-up-uri verzi. (*Spania*)
- Un set de resurse care oferă formare în toate aspectele despre dezvoltarea întreprinderilor verzi și cum o afacere existentă se poate face “mai verde”, pentru dezvoltarea întreprinderilor verzi, ca parte a unei inițiative finanțată prin programul LEADER (www.101greenbusinessideas.ie) (*Irlanda*)
- 10 antreprenori tari - un program pentru antreprenori sociali cu o viziune asupra furnizării de creștere economică prin crearea de afaceri verzi sau pentru persoane fizice care pot modela abordarea mediului de afaceri al unei organizații existente. (*Marea Britanie*)
- Modelul EcoCuva - un nou instrument de analiză și implementare a noilor dezvoltări ale produsului IMM-urilor în marketingul verde durabil. (*Finlanda*)

Cel mai potrivit format media pentru conținutul învățării pentru grupurile-țintă

Toate cercetările naționale recomandă în unanimitate ca fiind adecvată pentru grupurile țintă ale proiectului, o îmbinare a metodelor de învățare față-în-față și a celor online, cu mai mare accent pe acestea din urmă. Mediile online oferă acces ușor și distribuție rapidă a resurselor de învățare. Formatele media cele mai necesare pentru a produce cu succes rezultate sunt: fișiere audio și video și clipuri video, platforme online, slide-show-uri (PPTs, fișiere Prezzi), instrumente digitale, rețele sociale (WhatsApp, Facebook), blog-uri, aplicații mobile, webinarii, MOOCs. Platforma Moodle pare a cuprinde pe scară largă toate cerințele de învățare ale grupurilor-țintă.

Tipul de cadru de evaluare care ar fi cel mai potrivit pentru a facilita măsurarea realizărilor

Evaluarea ar trebui să fie construită în jurul mai multor elemente importante: scopul general, rezultatele învățării, metodele de livrare și metodele de evaluare. Aceasta ar trebui să fie însoțită de feedback clar și obținut în timp util. Cercetarea la nivel național a relevat o viziune comună asupra cadrului de evaluare a formării din cadrul curriculum-ului GET-UP, care poate fi atinsă printr-o combinație complexă de evaluări:

- tipuri: inițială, continuă, finală;
- metode: tradițională (față în față) și online; scrisă și orală (online). (în Cipru metodele tradiționale de predare sunt preferate, așa cum se menționează în mod specific în raportul național).
- instrumente: teste, studii de caz, anchete, teste gradate, chestionare, evaluare inter pares, focus grupuri, lucru în grup, rezolvare de proiecte, evaluare folosind simulatoare bazate pe tehnologie, exerciții, dezvoltarea unui plan de afaceri, manual de lucru.

Tipuri de suporturi pedagogice care sunt necesare pentru a facilita integrarea tutorilor de formare profesională în noul mediu propus de învățare mixtă

Au fost evidențiate două categorii care să-i sprijine pe tutori: (a) instruire despre cum să se utilizeze mai eficient mediul de învățare virtuală (platforma virtuală) prin care curriculum-ul GET-UP va fi livrat într-o abordare mixtă; (b) formare cu privire la cadrul juridic național și european în domeniul antreprenoriatului și economiei verzi (regulamente, legi, cerințe).

Irlanda a recomandat că ar trebui să se includă un program de integrare pentru tutori: o prezentare generală a proiectului GET-UP; o introducere și defalcarea conținutului curriculum-ului GET-UP pentru antreprenoriat verde; o introducere concisă dar cuprinzătoare pentru e-învățarea și e-didactica; o introducere în platforma GET-UP și sprijin și îndrumare pentru lucru în mediile online; o prezentare generală a noului lor rol ca tutori virtuali și tutori care lucrează cu antreprenori verzi.

Cele mai potrivite platforme de tehnologie care urmează să fie dezvoltate ca medii de învățare virtuală

Conform cercetărilor efectuate la nivel național în țările partenere, platforma Moodle este cea recomandată de majoritatea respondenților ca fiind cea mai potrivită VLE pentru livrarea curriculum-ului GET-UP într-o abordare mixtă. Cu toate acestea, există țări în care grupurile țintă sunt familiarizate și lucrează cu alte medii mai complexe: Webex avansat și instrumente de colaborare WebCT/Blackboard și Blackboard (Cipru, Germania); Sakai (Germania, Spania); ATutor, Whiteboard, Gradepoint, Desire2Learn, Learn, diferite aplicații (Germania); Claroline, Dokeos, dotLRN, Ilias, Chamilo, MOOC, E-doceo (Spania); tehnologiile de bază sugerate sunt Open-Source - PHP, MySQL AB și Apache HTTP Server (Irlanda); Canvas, OneFile și Turnitin (Marea Britanie).

Finlanda recomandă utilizarea pentru GET-UP a unui mediu de învățare construit pe iCMS (Sistem de management al conținutului bazat pe cadrul de manageriat), care este un cadru de programare scalabil, bazat pe obiect. Principalele tehnologii din spatele Framework sunt Open-Source și includ PHP, baza de date MySQL, serviciul Apache Web și RED5 Media Server.

Estimarea și explicarea importanței antreprenoriatului verde în următorii 5 și 10 ani în țara dumneavoastră

În toate țările partenere antreprenoriatul verde este în prezent de interes prioritar și se estimează o evoluție destul de mare în următorii 5 și respectiv 10 ani. Cu siguranță, este nevoie în continuare de conștientizare și de formare în domeniul antreprenoriatului verde.

ROMÂNIA: interesul intern pentru următorii cinci ani este bazat pe nevoia de antreprenori verzi nu numai pentru a îmbunătăți calitatea vieții dar și pentru scăderea costurilor. Acest interes este congruent cu cel European (strategia UE 2020). Predicția pe cinci ani ar trebui să fie cel puțin la fel de încurajatoare ca prima. Oamenii probabil vor valoriza competențele pe care le-au dezvoltat și antreprenoriatul verde și economia verde pot fi într-un proces continuu de creștere, întreprinderile verzi se vor multiplica.

CIPRU: resursele strategice ce sunt utilizate treptat pe parcursul următoarei perioade de raportare a fondurilor structurale au evidențiat conservarea energiei și conservarea ecologică ca o prioritate de top. Drept urmare, este de așteptat ca sectorul să crească cel puțin de două ori mai repede ca economia în 10 ani, făcând să crească efectiv cota din PIB până aproape de media actuală din UE.

GERMANIA: astăzi economia verde reprezintă aproximativ 14 % din totalul pieței și se estimează că piața germană a economiei verzi aproape se va dubla până în 2025. Importanța economiei verzi care include antreprenoriatul verde este deja importantă și actuală, dar cele mai multe dintre obiective, în acest sens, nu sunt viabile într-un interval scurt de cinci ani, fiind nevoie de mai mult timp pentru realizarea acestora.

SPANIA: în următorii 5 ani, creșterea verde și, în consecință, antreprenoriatul verde vor fi dezvoltate și extinse printr-o continuă conștientizare legată de schimbările climatice, economia verde și educație pentru "a fi mai verde". În următorii 10 ani, situația se va îmbunătăți în continuare și tot mai multe persoane inclusiv antreprenori vor conștientiza, vor avea cunoștințe și competențe mai bune despre antreprenoriatul verde sau chiar vor fi experți în acest domeniu.

IRLANDA: economia verde prezintă o oportunitate majoră pentru crearea locurilor de muncă în Irlanda și pentru dezvoltarea întreprinderilor autohtone și va contribui la asigurarea creșterii economice durabile pe termen mediu (adică în următorii 5-10 ani). Guvernul a dezvoltat o serie de politici și strategii care au sprijinit și vor continua să sprijine, creșterea în acest sector în următorii ani. Cu planurile UE pentru reducerea emisiilor de carbon și o Europă eficientă în resurse până în 2050,

Irlanda va vedea mai multă inovare și creștere în sectoarele de afaceri verzi cum ar fi: managementul deșeurilor, emisiile de carbon, energie regenerabilă și alte asemenea domenii.

MAREA BRITANIE: deși există un acord în creștere în ceea ce privește importanța unui mediu propice pentru ca economia verde să crească și să înflorească, există un acord mai mic în ceea ce privește scara, sfera sectorului de afaceri verzi și etichetele utilizate pentru a descrie afacerile verzi. Prin revizuirea diverselor tipologii existente și caracteristici ale întreprinderilor verzi se poate identifica faptul că se pune accent pe introducerea unui produs sau serviciu benefic mediului, pe consumul de energie și există un interes în valoarea afacerii pentru oameni și comunități, precum și profituri. În cele din urmă, se tinde către un accent pe rolul afacerilor în aducerea de proiecte de anvergură sau de impact.

FINLANDA: potrivit EPI (2016) Finlanda este cea mai verde țară din lume. Expertiza în problemele de mediu se reflectă în inovațiile tehnologiei curate finlandeze și a companiilor de talie mondială. Cleantech Finlanda este o rețea în creștere concentrată în domeniul tehnologiilor curate, de la care ne putem aștepta la descoperiri internaționale importante în următorii ani. Durabilitatea ecologică înseamnă utilizarea resurselor naturale în așa fel încât regenerarea lor este asigurată, și procesele naturale sunt menținute ca procese economice, sociale și culturale. Combinare acestor trei sectoare reprezintă atât baza, cât și o provocare pentru antreprenoriatul economic în viitor.

Partea B

Rezultatele chestionarelor aplicate în țările partenere

Această parte prezintă rezultatele chestionarelor aplicate unui număr de 92 de persoane în țările partenere (România, Cipru, Germania, Spania, Irlanda și Marea Britanie). Finlanda nu a furnizat date din cercetarea de teren. Distribuția respondenților pe țară este redată în tabelul 1 de mai jos.

Tabelul 1: numărul participanților în cercetarea de teren GET-UP în țările partenere.

	RO	CY	DE	ES	IE	UK
No of participants	15	20	20	16	6	15
TOTAL	92					

Profilul grupurilor țintă cuprinde: antreprenori & antreprenori verzi, formatori VET, tutori/mentori, administratori, manageri de marketing, profesioniști în învățare & competențe și organisme reprezentative de afaceri. Vârsta lor variază de la 25 la 66 de ani, cu o experiență de la mai puțin de 1 an la 23 de ani (între 2 și 11 ani experiență în cazul antreprenorilor verzi). La studiul nostru au participat atât bărbați cât și femei.

Chestionarul aplicat a cuprins 5 întrebări de tip alegere multiplă și 5 întrebări deschise. Pentru întrebările cu alegere multiplă au fost furnizate variante pe o scală Likert cu 5 trepte (adică 1 = foarte important, 2 = Important, 3 = nu știu / nu pot să apreciez, 4 = nu este atât de important, 5 = deloc important sau similar). Interpretarea rezultatelor s-a bazat pe numărul de răspunsuri pe categorie și calcularea scorului de medie ponderate (S).

1. În ceea ce privește competențele-cheie care ar trebui să fie avute în vedere de curriculumul de antreprenoriat verde GET-UP, răspunsurile au sugerat (în ordine descrescătoare) următoarele:

- Competențe verzi (N = 88, S = 1.55, 61.3% răspunsuri de “foarte important” și 26,1 % de “Important”)
- Competențe de proiectare de strategie (N = 86, S = 1.55, 54.6% răspunsuri de “foarte important” și 36% de “Important”)
- Competențe sociale (N = 88, S = 1.82, 46.5 % răspunsuri de “foarte important” și 31 % de “Important”)
- Competențe de economie (N = 88, S = 1.88, 44.3% răspunsuri de “Important” și 39,7% de “foarte important”)
- Competențe tehnice (N = 88 S = 1.98, 51.1% răspunsuri de “Important” și 28.4% de “foarte important”)

în timp ce competențele de contabilitate par să fie considerate de o importanță neutră (S = 2.46) sau chiar fiind “Nu atât de importante” (cu cel mai mare număr de astfel de răspunsuri, dintre toate opțiunile-31.8 %).

În plus, respondenții au recomandat includerea în curriculumul GET-UP a următoarelor competențe:

- lucrul în echipă: a lucra pentru a îndeplini diferite obiective; abilități de biologie și sănătate publică (România);
- abilități de comunicare în limba maternă și într-o limbă de circulație internațională (România, Irlanda)

- abilități de management al riscului (România, Cipru)
- abilități de prezentare (Cipru)
- competențe de marketing (România, Spania)
- competențe de conectare în rețea cu colegii și organizațiile publice & private; competențe pentru a analiza caracteristicile mediului în locul în care se află afacerile (Spania)
- gândire critică; inovare socială și viziune; conștiința de sine; eficiența proprie; colaborare; creativitate; gândire etică; auto-motivare; auto-rezistență (Irlanda)
- gândire durabilă (România, Irlanda)

2. În ceea ce privește competențele cheie care ar trebui să fie prevăzute de curriculumul antreprenoriatului ecologic GET-UP, răspunsurile au indicat (în ordine descrescătoare) următoarele:

- Crearea de noi abilități de asociere (N = 92, S = 1.41, 67,3% răspunsuri de “foarte important”, 23,9% de ‘Important’)
- aptitudini de management al resurselor (N = 92, S = 1.42, 68,4% răspunsuri de “foarte important”, 23,9 % de “Important”)
- competențe de cercetare și dezvoltare (N = 92, S = 1.72, 53.2% răspunsuri de “foarte important” și 30.4% de “Important”)
- abilități de responsabilitate socială (N = 92, S = 1.83, 54.3% răspunsuri “Important” și 33.6% de “foarte important”)

Abilitățile de franciză sunt mai puțin importante pentru un antreprenoriat verde, în opinia respondenților (S = 3.29; 28,2% răspunsuri “Nu atât de important” și 23,9% de “Nu este important”).

În plus, respondenții au recomandat includerea în curriculumul GET-UP a următoarelor competențe cheie:

- competențe de rezolvarea a problemelor de mediu (România)
- înțelegerea contorizării carbonului: bio-diesel; fabricația de etanol; sectorul specific cercetării de piață; eficientizarea procesului – producător/prelucrător/utilizator final; digestie anaerobă (Irlanda)

3. În ceea ce privește subiectele cheie care ar trebui să fie abordate de curriculumul antreprenoriatului verde GET-UP, respondenții au recomandat (în ordine descrescătoare) următoarele:

- Crearea de idei de afaceri durabile (N = 88, S = 1,59, 88,6% răspunsuri de “foarte important” și “Important”)
- Crearea de produse verzi (N = 88, S = 1,65, 87,5 % răspunsuri de “foarte important” și “Important”)
- Economia verde (N = 88, S = 1.68, 84% de răspunsuri “foarte important” și “Important”)
- Modele de afaceri verzi (N = 88, S = 1,69, 88,6% răspunsuri de “foarte important” și “Important”)
- Comercializarea inovării (N = 88, S = 1.70, 85.2 % răspunsuri de “foarte important” și “Important”)
- Crearea unui plan de afacere verde (N = 88, S = 1.75, 88,6% răspunsuri de “foarte important” și “Important”)

- Dobândirea de clienți (N = 88, S = 1.77, 87,5 % răspunsuri de “foarte importante” și “Important”)
- Exemple de bune practici în antreprenoriatul verde (N = 88, S = 1.81, 86,3 % răspunsuri de “foarte important” și “Important”)
- Procese de fabricație eco-prietenoase (N = 88, S = 1.89, 86,3 % răspunsuri de “foarte important” și “Important”)
- Cercetare de piață (N = 88, S = 1.94, 80.6 % răspunsuri de “foarte important” și “Important”)
- Întreprinderi sociale și de mediu (N = 88, S = 1.96, 78.4 % răspunsuri de “foarte important” și “Important”)
- Finanțe antreprenoriale (N = 88, S = 2,03, 73,8 % răspunsuri de “foarte important” și “Important”)
- Echitate (N = 88 S = 2.37, 57.9 % răspunsuri de “foarte important” și “Important”)
- Ecoturism (N = 88, S = 2,40, 59 % răspunsuri de “foarte important” și “Important”)

Vânzările tradiționale și online (N = 88, S = 2.67, jumătate din respondenți au selectat opțiunile “Nu este important deloc”, (“nu este important” sau “nu știu/nu pot să apreciez”) par să nu fie atât de potrivite pentru curriculum-ul GET-UP, în conformitate cu răspunsurile pe care le-am obținut.

În plus, respondenții au recomandat includerea în curriculumul GET-UP a următoarelor subiecte cheie:

- sustenabilitate; adaptarea și oprirea schimbărilor climatice; îmbunătățirea cererii de la consumatori/ Influențarea dorinței consumatorilor pentru servicii și produse verzi (România)
- conexiunea clientului și conectare în rețea; Managementul relațiilor cu clienții (CRM) (Irlanda)

4. Așa cum se arată în tabelul 2 de mai jos, în ceea ce privește nivelurile de calificare cele mai potrivite pentru grupurile țintă locale care urmează să se implice în formarea bazată pe curriculumul GET-UP, prima opțiune a majorității respondenților a fost “intermediar”, urmată îndeaproape de nivelul “începător”.

Tabelul 2: Distribuția nivelurilor abilităților pe țări partenere

Niveluri de abilități	RO	CY	DE	ES	IE	Total	%
Experți	1	1	2	0		4	5.6
Avansat	7	1	3	0		11	15.4
Intermediar	7	10	2	8	X	27	38
Începător	0	8	9	8	X	25	35.2
TOTAL	15	20	20	16		71	100

5. În ceea ce privește resursele existente, care ar putea fi utilizate sau re-proiectate pentru utilizare în curriculumul antreprenoriatului verde GET-UP, respondenții din România au recomandat cursuri de formare pe probleme de management de mediu, proiecte în domeniu, studii de piață anterioare privind antreprenoriatul verde, curriculum și programele de formare anterioare, rapoarte de mediu și rapoarte financiare & de activitate ale firmelor de antreprenoriat verde. Respondenții spanioli au sugerat conectarea GET-UP la alte programe existente de antreprenoriat (de exemplu Erasmus pentru tineri antreprenori, Programul de Incubare 2012 pentru Antreprenori Verzi (care a devenit Greenbiz în 2014).

6. După cum evidențiază tabelul 3, respondenții au apreciat că formatele media cele mai potrivite pentru conținutul învățării, pentru grupurile-țintă din țările partenere sunt, în ordine descrescătoare: (1) fișiere video și platforme de e-learning; (2) fișiere PDF, forumuri, Aplicații mobile; (3) OER (de ex. Moodle) și MOOCs; (4) formatul tradițional, fișiere Prezzi, webinarii; (5) fișiere PPT; (6) fișiere audio; (7) carte electronică

Tabelul 3 *: Cele mai potrivite formate media pentru conținutul învățării

FORMATUL conținutului învățării		RO	CY	DE	ES	IE
Format tradițional (de ex. fișe, manual pe hârtie)						
Formate digitale	Fișier video					
	Fișier audio					
	Fișier PPT					
	Fișier PDF					
	Carte electronică					
	Fișier Prezzi					
	Altele: grafice					
Formate interactive	Platformă de e-learning					
	Bloguri					
	Forumuri					
	Aplicații mobile					
	Webinari					
	OER (de ex. Moodle)					
	MOOCs					
	Altele: față-în-față, YouTube					

Am folosit un cod de culori în care cele mai potrivite 5 formate au fost clasificate în ordine descrescătoare, și anume:

1st	
2 nd	
3 rd	
4 th	
5 th	

Ulterior, am făcut un clasament bazat pe frecvența culorii (de la cea mai mare frecvență la cea mai mică, de la prima culoare la cea de-a cincea).

7. În ceea ce privește tipul cadrului de evaluare, cel mai adecvat pentru a facilita realizarea obiectivelor din curriculumul antreprenoriatului verde GET-UP, respondenții au prezentat o mare diversitate de opțiuni: teste cu de tip alegere multiplă, chestionare, portofoliu, discuții libere, teste online, elaborarea unui proiect, evaluarea eficienței muncii în echipă, examene orale și scrise, tutori, documente de reflecție, crearea de filme, teste normale, scenarii și studii de caz.

8. Cele mai recomandate tipuri de suporturi pedagogice de către participanți pentru a facilita introducerea tutorilor din învățământul profesional în noul mediu de învățare mixtă au fost următoarele: soft educațional, manuale, ghiduri, foi de lucru, broșuri, pliante, pagini web, fișe, pliante, studii de caz, suport multimedia.

9. Analiza răspunsurilor (așa cum se arată în tabelul 4), ne-a ajutat să concluzionăm că platformele tehnologice cele mai potrivite pentru a fi dezvoltate ca medii de învățare virtuală pentru punerea în aplicare a curriculumului GET-UP ar trebui să fie: (1) Moodle; (2) ILIAS; (3) OLAT, Atutor, Dokeos; (4) Sakai, Fedena, openelms.

Tabelul 4*: Cea mai potrivită platformă tehnologică

VLE	RO	CY	DE	ES	IE
Moodle					
eFront					
OLAT					
Sakai					
ILIAS					
ATutor					
Fedena					
openelms					
Claroline					
Dokeos					

Am folosit același cod de culori ca în tabelul 3.

10. Despre antreprenoriatul verde în următorii 5 și 10 ani în țara lor, respondenții au considerat că acesta este un domeniu în creștere, important și necesar, un sector care sprijină sustenabilitatea în conformitate cu tendințele din Uniunea Europeană în acest sector, cu un potențial ridicat. Este soluția de viitor pentru a proteja mediul, pentru a economisi bani și pentru a reduce cheltuielile, atât la nivel personal cât și al firmei. S-a menționat, de asemenea, că antreprenoriatul verde ar trebui să primească mai mult sprijin din partea guvernului.

Partea C:

Rezultatele cercetării specifice realizată de FIPL

Bune practici în mediile virtuale de învățare

Aplicațiile web sunt sisteme dinamice, interactive care ajută organizațiile să îndeplinească sarcini și care sporesc și măsoară productivitatea acestora. Astfel, rolul principal al unei aplicații web este de a îndeplini o funcție care servește sarcinilor utilizatorului și este în conformitate cu regulile de afaceri definite.

Atunci când se iau în considerare bunele practici în proiectarea mediilor virtuale de învățare aceleași principii de bază și bune practici se aplică proiectării structurii programului, interfeței utilizatorului și proiectării experienței utilizatorului, precum și managementului proiectării aplicației și lucrărilor de producție, ca la orice altă aplicație web.

Metodele agile de lucru permit o mai bună adaptare la schimbări decât metoda clasică cascadă, iar atunci când se creează o nouă aplicație, se poate folosi schițarea pentru a explora diferite modele ale interfeței utilizatorului și așa mai departe.

Bunele practici în experiența utilizatorului asigură cadrul unui proces repetabil, o cale pentru noi de a oferi valoare experienței utilizatorului într-o perioadă rezonabilă de timp, fără a face greșelile celor dinaintea noastră.

Proiectarea interfeței utilizatorului se concentrează pe anticiparea a ceea ce utilizatorii au nevoie să facă și pe asigurarea că interfața are elemente care sunt ușor de accesat, de înțeles și de utilizat pentru a facilita aceste acțiuni. Interfața utilizatorului reunește concepte de proiectare a interacțiunii, proiectare vizuală și arhitectura informației.

Când se rezumă bunele practici pentru a proiecta o interfeță de utilizator totul provine de la cunoașterea utilizatorilor, inclusiv înțelegerea obiectivelor, aptitudinilor, preferințelor și tendințelor lor. Având în vedere acest lucru, se iau în considerare următoarele elemente:

- Simplitatea interfeței utilizatorului
- Coerența și utilizarea elementelor comune ale interfeței utilizatorului
- Aspecte motivante
- Utilizarea tipografiei în crearea ierarhiei și a clarității
- Interacțiunea cu utilizatorul și informarea utilizatorului asupra modificărilor de stare și posibilele acțiuni

Acestea sunt principiile cheie de proiectare, care trebuie să fie aplicate în dezvoltarea infrastructurii bazate pe web, prevăzută în planul proiectului.

Resurse de bune practici în format de mini-învățare

Următoarele indicatoare cheie au fost identificate în timpul cercetărilor efectuate pentru a găsi cele mai bune practici în proiectarea de resurse în format de mini-învățare pentru cursanții adulți în cadrul proiectului GET-UP. Este imperios necesar ca aceste aspecte să fie abordate în procesul de proiectare și dezvoltare care urmează.

În scenarii tipice de învățare online cursanții dețin controlul la ceea ce învață și atunci când învață există parametrii cheie de prezentare, tehnici și de conținut (ca în tabelele 5, 6 și 7 de mai jos), care trebuie să fie luați în considerare în cazul în care potențialii adulți cursanți sunt atrași de conținutul învățării, capabili să se angajeze în mod corespunzător în conținutul furnizat și găsesc conținutul interesant și stimulativ:

Tabelul 5: Parametri de prezentare

De ce să învățăm	Cursanții adulți trebuie să cunoască beneficiile învățării și acest lucru ar trebui să fie prezentat în mod clar la începutul fiecărei resurse de învățare
Propunere de valoare	Cursanții adulți învață mai bine atunci când pot vedea valoarea imediată și aplicarea conținutului învățării
Stiluri de învățare	Cursanților adulți le place să învețe experiențial și, adesea, abordează învățarea ca un exercițiu de rezolvare a problemelor
Ritm de învățare	Cursanții adulți preferă să învețe când și unde este convenabil pentru ei și într-un ritm care se potrivește cu capacitatea lor de învățare individuală

Tabelul 6: Parametri tehnici

Expertiza tehnică	Resursele ar trebui să fie ușor de utilizat și prezentate prin cele mai populare mijloace pentru a evita situațiile în care potențialii cursanți să fie excluși din cauza lipsei lor de competențe digitale
Hardware	Resursele ar trebui să fie accesibile pe platforme hardware comune, care sunt ușor accesibile utilizatorilor finali și ar trebui să fie scalabile pentru utilizare pe PC, laptop, tabletă și smartphone
Software	Resursele ar trebui dezvoltate folosind cele mai comune programe software pentru a evita situațiile în care potențialii cursanți nu pot accesa resursele, întrucât aceștia nu au software-ul necesar
Viteza Internetului	Resursele ar trebui să fie prezentate în formate și dimensiuni de fișier care permit accesul chiar și în locuri unde internetul funcționează lent
Accesibilitate	Resursele ar trebui să fie proiectate pentru a fi în conformitate cu WCAG 2.0

Tabelul 7: Parametri de conținut

Acces	Conținutul învățării ar trebui să fie prezentat în segmente mici, care sunt ușor de asimilat pentru ușurința accesului
Concentrare tematică	Resursele de învățare ar trebui să aibă o concentrare tematică restrânsă care să includă obiective simple / clare de învățare
Relevanță	Resursele de învățare ar trebui să abordeze teme specifice legate de muncă, care pot fi integrate cu ușurință în rutina de zi cu zi

Cu un astfel de timp limitat pentru formare, este esențial să fie asigurată o structură didactică consistentă, la care autorii conținutului de învățare se poate face referință pentru a se asigura că este atins un standard comun de calitate. Resursele de mini-învățare trebuie să abordeze următoarele 4 domenii: Introducere și obiective; Conținut cheie ale învățării; Reflecție și transfer; Evaluare.

Listă rezultatelor învățării

Pe baza rezultatelor cercetării noastre și pe baza consultațiilor cu antreprenorii , recomandăm ca următoarele rezultate ale învățării să fie obținute prin curriculumul antreprenoriatului GET-UP:

1. Să identifice caracteristicile unui antreprenor verde;
2. Să recunoască locul antreprenoriatului verde în lumea comercială;
3. Să demonstreze o înțelegere a cunoștințelor tehnice în sectorul verde ales - adică contorizarea carbonului, bio-diesel, etc .;
4. Să examineze procesul de generare de idei în sectorul verde și evoluția unei oportunități viabile de afacere plecând de la o idee;
5. Să analizeze și să critice problemele actuale în domeniul antreprenoriatului în sectorul verde;
6. Să demonstreze competență în cercetarea și identificarea oportunităților de finanțare adecvate pentru sectorul întreprinderilor verzi, cum ar fi subvenții la nivel local, național și european, oportunități de finanțare de capital, investiții noi, strângere de fonduri, etc.;
7. Să demonstreze competență în extinderea ideii lor de afacere verdeă la o serie de persoane, inclusiv investitori; agenții ce acordă subvenții; comercianți cu amănuntul și persoane care se ocupă de vânzări (în cazul în care este implicat un produs verde);
8. Să elaboreze un plan sau o strategie de afaceri pentru dezvoltarea afacerilor existente;
9. Să recunoască stategiile de gestionare a resurselor și a timpului într-o afacere verde;
10. Să demonstreze competență în marketing, inclusiv în realizarea cercetării de piață specifică sectorului, elaborarea unui plan de marketing și lansarea pe piață a mijloacelor sociale pentru afaceri;
11. Să demonstreze competență în identificarea, conectarea și menținerea unor relații cu clienții.

Concluzii și recomandări

Economia, antreprenoriatul și afacerile verzi au devenit din ce în ce mai importante (acestea sunt o prioritate atât la nivel de politici cât și de practici în anumite țări participante). În acest context, proiectul GET -UP are un interes ridicat pe piață și este apreciat de părțile interesate.

Cercetările realizate arată un interes mare în dezvoltarea de programe de formare în domeniul antreprenoriatului verde. Există diferite inițiative, programe, acreditări, dar cu toate acestea, până în prezent, cunoștințele și formarea legate de aceste aspecte trebuie încă îmbunătățite. Prin urmare, programul de formare oferit de GET-UP este binevenit.

Pentru a ne asigura că resursele și curriculumul antreprenoriatului GET-UP sunt relevante și utile pentru antreprenorii verzi, se fac următoarele recomandări:

- este nevoie să se pună accent în curriculum pe dezvoltarea abilităților de întreprinzător și de gestionare a afacerilor.
- conținutul curriculumului verde ecologic cu informații și îndrumări referitoare la generarea de idei, planificarea afacerilor, cercetarea de piață și a tehnicilor de marketing specifice sectorului verde.
- în curriculum și resurse, competențele de bază legate de conștientizarea și practicile verzi ar trebui reiterate, astfel încât antreprenorii care urmează programul să înțeleagă pe deplin ce înseamnă să fii un antreprenor verde, cât și principiile și standardele pe care ar trebui să le pună în aplicare în întreprinderile lor pentru a deveni integral devotați domeniului “verde”.
- când se proiectează curriculumul, este important să se ia în considerare că evaluările nu trebuie făcute pentru a evalua învățarea; ci mai degrabă evaluările pot avea un rol esențial în dezvoltarea cunoștințelor, abilităților și competențelor antreprenorilor care urmează programul de formare.
- tutorii VET care urmează programul de inducție pot fi novici în sectorul verde, și de aceea este important ca materialele, resursele și suporturile de formare să fie proiectate și dezvoltate pentru a răspunde nevoilor lor specifice; ei ar trebui să primească sprijin prin intermediul unui portal online unde pot să fie conectați cu colegii, să sprijine cursanții și să aibă acces la un set de instrumente de resurse și studii de caz.
- cadrul legislativ și strategiile europene ar trebui să fie, de asemenea, luate în considerare în cadrul curriculumului GET-UP.
- diversitatea în cadrul afacerilor verzi presupune pentru curriculumul GET-UP nevoia de a se asigura că sunt implicate afacerile adecvate.
- învățarea și abilitățile antreprenorilor verzi și ale managerilor-proprietari ai întreprinderilor existente dorind să facă mai verzi practicile și procesele lor trebuie să fie dezvoltate printr-o serie de abordări pedagogice (de exemplu, formare cu îndrumare și coaching sau învățare inter pares).
- avem nevoie, de asemenea, să luăm în considerare competențele cheie avute în vedere de către Comisia Europeană (competențe digitale, competențe lingvistice, competențe de comunicare și conversație în limba maternă și competențe de matematică și alfabetizare).

**GREEN
ENTREPRENEURSHIP
TRAINING**

SFEDI® GROUP

**meath
partnership**

engage · enable · participate · progress

WP PADERBORN

**Department Wirtschaftspädagogik
BUSINESS AND HUMAN RESOURCE EDUCATION**

Chair Wirtschaftspädagogik II

inn^oventum

**FUNDACIÓN
UNIVERSIDAD EMPRESA
REGIÓN DE MURCIA**

fip
Future In
Perspective

**European
University Cyprus**

LAUREATE INTERNATIONAL UNIVERSITIES

Erasmus+

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Project Number: 2016-1-DE02-KA202-003277